

Maailma muuttuu

Rovasti Timo Kökkö siunattiin haudan lepoon Tyrvään kirkossa. Historian lehti kääntyi.

JAAKKO PIRTTIKOSKI

Ari Paavilainen

Tyrvään kirkon alttarilla on arkku. Ihmiset istuvat mieteliäänä. Kirkkoherra Timo Kökkö siunattiin haudan lepoon lauantaina 29.8.2015 Tyrvään kirkossa. Historian lehti kääntyi.

Opin tuntemaan Timon vasta muutamia vuosia sitten. Tietoni perustuvat kuulopuheisiin, mutta koin kuinka Timo oli edelleen partaveitsenterävä ajattelija. Hän seurasi aikaa ja oli perillä kirkon tapahtumista. Älykkönä Timo ymmärsi uusia haasteita, joita tämä aika kirkolle asetti.

Timo Kökkö oli veteraanisukupolven palvelija ja uutta luova kirkollinen vaikuttaja. Hänen aikanaan kirkko muuttui paljon. Oli tavallaan Timon syy, että hän pääsi eläkkeelle. Timo oli mukana, kun kirkkoon luotiin normaali eläkejärjestelmä. Hänen aikanaan kirkon työ monipuolistui ja alkoi kohdata ihmisiä uudella tavalla. Pohjoinen kirkollisuus oli hänelle läheistä, mutta Timo myötävaikutti naisten papiksi vihkimisen toteutumiseen.

Timo toki myös ymmärsi perinteitä ja kunnioitti niitä. Hän näki Pyhän Olavin kirkon merkityksen. Hänen aikanaan kirkkoa ja ympäristöä kunnostettiin. Timo loi pyhän Olavin Tuomaan kirkon, josta monen joulu perinteisesti alkaa. Timo antoi

Maailma muuttuu. Me muutimme. Jumala pysyy.”

vielä eläkkeellä ollessaan merkittävän panoksen kirkon jälleenrakennukseen. Hänellä oli vahva näkemys kirkon sisätilan maalauksista taide-toimikunnassa.

Kirkkoherrat Timo Kökkö (vas.), Ari Paavilainen ja Osmo Ojansivu piispantarkastuksessa 11.1.2015.

Me muutimme

Hiljattain on saatettu haudan lepoon useita entisiä seurakunnan työntekijöitä. Irmeli Lehikoinen ja Raili Työppönen olivat Suodenniemellä ihmisten kohtaajia, joille kukaan kylän asukas ei ollut outo. Maria Mustalahti teki Tyrvään seurakunnassa mittavan työn lasten ja perheiden parissa.

Seurakunta siunaa vuosittain tehtävään uusia työntekijöitä. Tuoreimpia ovat Ville Väänänen nuorisopastorina ja Tomi Marjakoski toimistosihteerinä. Kun ajattelemme heitä, mitä mahtaakaan kirkon tulevaisuus pitää sisällään?

Sodanjälkeinen Suomi Timon aikana oli erilainen kuin tämän päivän Suomi. Ihmisten elämänsymykset ja yhteiskunnan haasteet ovat toisenlaisia. Ville ei voi lasten ja nuorten kanssa turvautua toimintatapoihin, joita käytettiin vuosikymmeniä sitten. Nykynuorten voisi olla vaikea käsittää arkea, jollaista Maria eli nuoruudessaan. Kirkkoheranvirastossa ja taloustoimistossa Tomin tärkeimmät työvälineet eivät ole liijykynä ja ruutupaperi.

Jumala pysyy

Muutoksesta huolimatta ihmisten elämänsymykset ja tarpeet ovat ytimeltään samoja. Tahdomme tulla kohdatuiksi ja huomatuiksi. Etsimme elämäämme kestävä perustaa. Etsimme tulevaisuutta ja toivoa.

Kirkon sanoma armollisesta Jumalasta ja vapahtajasta Jeesuksesta pulppuaa yhä samasta lähteestä. Lähimmäisenrakkaus ja kristillinen sanoma saavat muuttuvassa maailmassa yhä uusia ilmenemismuotoja. Maailma muuttuu. Me muutimme. Jumala pysyy.

Urkujen soidessa astun kirkosta ulos syyskesän aurinkoon. Kaupunki kuhisee kiireistä arkista elämästä. Maailma muuttuu. Me muutimme. Jumala pysyy.

”Täällä nyt me
vuorostamme
vaellamme
tietä sukupolvien,
niin kuin
lapset aikansa
taivaltansa käyvät
meitä seuraten.”

Virsi 147:4

Lähetystori

Vammalan torilla

Pe 11.9. kello 10–14. Syksyn satoa, leivonnaisia, paikan päällä syötäviä herkkuja ja ohjelmaa.

Lipaskeräys turvapaidankahakijoiden auttamiseksi. Myös tavaralahjoituksia vastaanotetaan.

Tarvetta on kaikenkokoisille, lämpimille talvi-vaatteille ja lasten tarvikkeille: rattaat, vaunut ja turvaistimet, urheiluvälineet ja polkupyörät. Lahjoitathan vain ehjää, puhdasta ja hyväkuntoista tavaraa.

PÄÄKIRJOITUS

Maksamme velkaa

Juice Leskinen ei ehkä pääse virsikirjaan, mutta muistatko otsikon laulun?

Hyväntekeväisyyskeräykset tulivat muotiin 1980-luvulla. Maailmalla oli Band Aid ja suomalaisrokkarit tekivät aiheesta suomalaisen version. Tänään Juicen versio on kestänyt paremmin aikaa sanomaltaan ja ajatukseltaan. Etiopian nälänhätä oli tuolloin suuri kansainvälinen avustuskohde.

Juicen ajatuksen mukaan apumme kehittyville maille ei suinkaan ole apua, vaan pikemmin velanmaksua siitä taloudellisesta hyödyistä, mitä länsimaat ovat kehittyviltä mailta historian saatossa riistäneet.

Epävakaat olot ovat edelleen pääosin juuri niissä maissa, jotka ovat kärsineet siirtomaaherruudesta. Me emme tietenkään sille mitään voi, että näin on käynyt, mutta me kaikki kärsimme edelleen seurauksista. 30 vuoden takainen avustusohjelma auttoi nälänhädän uhreja, mutta ongelmia riittää. Väestönkasvu on monien levottomuuksien taustatekijä. Väestönkasvun takaa taas löytyy alhainen elintaso.

Tämä kaikki on suuri yhteinen pakolaisongelman taustatekijä. Meitä suomalaisia on menneinä vuosikymmeninä lähtenyt siirtolaisiksi huonon elintason ja nälän vuoksi noin miljoona.

Suomi leikkasi kehitysapua runsaalla kädellä. Kehitysavun väheneminen lisää tietenkin ongelmia kohdemaissa, ja nämä ongelmat lisäävät pakolaisuutta. Me suomalaiset saamme myös osamme yhä kasvavasta siirtolaisten tulvasta. Nyt me maksamme velkaa emmekä muuta voi.

Toisaalta Suomi ei pärjää ilman maahanmuuttoa. Ilman maahanmuuttoa Suomi kuivuu ja kuihtuu pois. Vähän niin kuin Sastamala.

Sastamalalaiset eivät vastusta pakolaisia, vaikka suomalaisen enemmistö suhtautuu asiaan vältellen. Punkalaitumen vastaanottokeskuksen sulkemista murehdittiin, mutta nyt paikka on täynnä. Nämä ihmiset näkyvät varmasti Sastamalan katukuvassa.

Olisi sinisilmäistä väittää, ettei siirtolaisuus tuo tullessaan ongelmia ja epävakautta. Kotoutuminen ja kotouttaminen ovat varmasti hankalaa ja konflikteja syntyy. Hyviä puolia on kuitenkin enemmän.

Yhdysvalloissa juuri maahanmuutto merkitsee kulttuurin rikautta ja mahdollistaa elinkeinoelämän elinvoimaisuuden. Tuskin ne sadattuhannet suomalaiset olisivat sinne muuten jääneet.

Me voimme seurakuntana vaikuttaa siihen, kuinka tänne muuttavat ihmiset löytävät täältä paikkansa. He eivät ehkä ole kristittyjä. He eivät ehkä tiedä mitään demokratiasta tai kaikkien ihmisten tasavertaisesta kohtelusta. He oppivat ainakin arvostamaan niitä, jos ne ovat meille niin arvokkaita, että me niitä käytämme. Parhaat keinot kotouttamiseen ovat avoin asenne ja lähimmäisenrakkaus. Taitavat toimia myös kantasuomalaisiin junantuomiin.

Ari Paavilainen

Sururyhmässä ei tarvitse jakaa eikä jaksaa

Sururyhmä tarjoaa vertaistukea sureville. Ei ole olemassa oikeita tai vääriä tunteita tai oikeita ja vääriä sanoja.

Marketta Lahdenmaa

Läheisen ihmisen kuolema herättää monenlaisia tunteita, ajatuksia ja paljon kysymyksiä.

Niiden jakaminen jonkun toisen kanssa tuo ainakin hetkeksi helpotusta. Tieto siitä, että ei ole yksin, että saa jakaa ja olla särkynyt, auttaa jaksamaan.

Seurakunnassa sururyhmä on tällainen paikka. Siellä voi surusta puhua yhä uudestaan ja uudestaan ja huomata, ettei ole surussaan sitenkään yksin. Jokaisen suru on ainutlaatuinen, mutta yhdistävä asia on menetys. Sururyhmän tärkein anti onkin vertaistuki.

Surua ei voi aikatauluttaa, ei ole olemassa tiettyä kaavaa, jonka läpikäymisen jälkeen suru olisi poissa, mutta jotakin samanlaista on menetykseen liittyvissä asioissa ja surun eri vaiheissa, siksi sururyhmät ovat olemassa.

Sururyhmässä voi luottamuksellisesti kertoa niistä tunteista, joita läheisen kuolema on herättänyt. Viha ja katkeruus ovat sallittuja tunteita, kuten myös nauru ja ilo. Mi-

Suru tarvitsee aikaa ja paikkoja, missä kuollutta läheistä voi muistella.

tään tunteitaan ei tarvitse hävetä. Niiden kohtaaminen ja niiden todeksi eläminen vie surussa eteenpäin. Ei ole olemassa oikeita tai vääriä tunteita tai oikeita ja vääriä sanoja, on vain ihminen, joka yrittää sanoittaa ja ymmärtää tapahtunutta.

Ryhmässä ei tarvitse jakaa yhtään sen enempää kuin jaksaa. Siellä saa myös olla hiljaa. Merkittävin asia sururyhmässä on kuitenkin ryhmäläisten keskinäinen jakaminen. Ohjaajat ovat mukana, jotta he veisivät keskustelua eteenpäin tiettyjen teemojen kautta. Ohjaajien tehtävänä on myös antaa tilaa ja aikaa kaikille sururyhmään osallistujille.

Suru saattaa tehdä yksinäiseksi. Sureva eristäytyy ja hänellä saattaa

olla tunne, ettei hänellä ole edes lupaa surra. Joskus käy myös niin, että sureva joutuu tukemaan muita lähiomaisia ja oma suru jää läpikäymättä. Tällainen läpikäymätön suru voi nousta pintaan jonkun toisen menetyksen yhteydessä ja silloin sururyhmään osallistuminen olisi tärkeää.

Vaikka sururyhmä palvelee vain murto-osan kuolleiden lähiomaisia, niin se antaa sureville mahdollisuuden kokoontua keskustelemaan kipeistä menetyksistä.

Sastamalan seurakunnassa sururyhmä alkaa pyhäinpäivän jälkeen 5. marraskuuta kello 18 Vammalan srk-talon alakerran kahviossa.

Koulutusta saattohoidon vapaaehtoisille

KIRKON KUVAPANKKI/PEKKO VASANTOLA

Hannu Grén

Moni joutuu kuolemaan yksin sairaaloissa tai hoitolaitoksissa.

Vierelle kaivattaisiin kädestä pitää tai hiusten silittäjää. Tavallisen ihmisen taidoilla näistä selviää.

Haluaisitko sinä olla apuna ihmisen viimeisessä hetkessä? Tule infotilaisuuteen ja mieti, voisiko sinusta tulla saattohoidon vapaaehtoinen.

Infotilaisuus alkavasta saattohoitokoulutuksesta pidetään **maanantaina 21. syyskuuta kello 18 Vammalan seurakuntatalon Rantasalissa**. Mukana ovat diakoniatyöntekijät **Jouni Kivimaa, Maija-Liisa Halme, Marja Ritanen ja Irja Ruusuvoori**.

Saattohoidon vapaaehtoisten koulutus koostuu noin seitsemästä tapaamisesta. Koulutuksessa saa ohjausta siihen miten kohdata saattohoidossa oleva ihminen ja olla läsnä toisen kanssa viimeisillä hetkillä. Koulutus ei vaadi erityisiä pohjatieto-

Toisen ihmisen läsnäolo on tärkeää kuolevalle.

toja tai -taitoja. Kaikki asiasta kiinnostuneet ovat tervetulleita.

Vapaaehtoisia saattohoitajia kaitaan Vammalassa sekä Hopun yksiköissä että terveyskeskuksessa. Vapaaehtoisilla on mahdollisuus saada tukea työhön ja oman hoidettavan kuoleman jälkeen myös käydä

seurakunnan työntekijän kanssa läpi kokemuksiaan ja tuntojaan.

Lisätietoja saattohoidon vapaaehtoistyöstä ja koulutuksesta voi kysyä johtavalta diakoniatyöntekijältä Jouni Kivimaa p. 050 314 9041 tai sähköpostitse jouni.kivimaa@evl.fi.

Tommi muutti työn perässä Sastamalaan

Seurakunnan uusi toimistosihteeri tulee hyvin toimeen sekä ihmisten että tietotekniikan kanssa

Hannu Grén

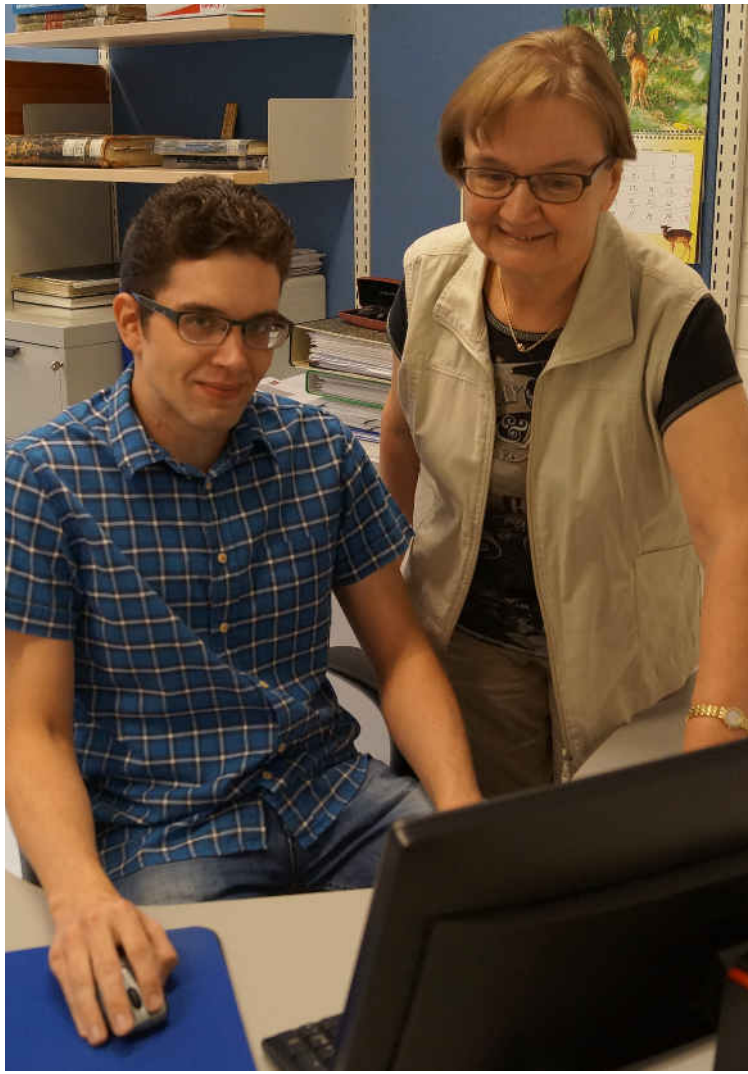
Tommi Marjakoski, 31, aloitti syyskuun alussa Sastamalan seurakunnan taloustoimistossa toimistosihteerinä.

Hän on syntynyt Karviasta ja asui pitkään Kankaanpäässä ennen Sastamalaan saapumistaan.

Hän valmistui taloushallinnon tradenomiksi Kankaanpään SAMK:ista 2006–2007 vaihteessa.

Tomilla on runsaasti työkokemusta toimistoalan töistä muun muassa työharjoittelun ja erinäisten sijaisuuksien kautta. Työtehtävissä on ollut hyvin kirjoa, sillä hän on palvellut milloin isännöintitoimistossa, milloin myynti- ja ostopuolella, milloin asiakaspalvelutehtävissä. Edellisessä työsuhteessaan hän oli Kankaanpään kaupungin tehtävissä määräaikaisena toimisto- ja varastotyöntekijänä.

Uusi paikkakunta ja virka tuovat omat haasteensa, mutta hieman hän on jo tutustunut muun muassa paikallisiin nähtävyyksiin. Esimerkiksi Pyhän Olavin kirkon pihassa

hän on käynyt kääntymässä autolla.

– Sisälle en ole uskaltanut vielä mennä, Tomi toteaa naureskellen.

Millaisia tehtäviä toimitussihteerillä on hoidettavanaan?

– Vastaan hautapaikkasopimuksista ja hautapaikka-asioista yleensäkin. Ja sitten kirkkoherranvirastossa avustan tarvittaessa. Ja on tässä sitten kaikkea muutaakin yleistä.

Aluksi Tomi oli yllättynyt, että hänet kutsuttiin työhaastatteluun hakemuksen jättämisen jälkeen, mutta itse haastattelun jälkeen hänellä ”oli hyvä tunne”. Tunnelmat ja odotukset tulevan työpaikan ja seurakunnan ilmapiirin suhteen ovat Tomilla hyvät.

– Siinä on hyvä perehdytysjakso edessä. Ei tarvitse paljoa jännittää. Aika hyvä arvaus on jo siitä, mitä työ voisi olla.

Vahvuuksinaan Tomi näkee sen, että tulee hyvin toimeen sekä ihmisten että tietotekniikan kanssa. Myös hänen luontainen rauhallisuutensa on hyvä valtti työssä, koska kirkon ja hautaustoimen parissa toimiminen vaatii arvokasta käytöstä.

– Ei kirkolle töihin tuleminen mitenkään omituiselta tunnu.

Toimistosihteeri Seija Luoma perehdyttää seuraajansa Tomi Marjakosken hautaustoimen toimitustehtäviin.

PUFFEJA

MAIJA-LIISA HALME

Tilaisuus hiljentymiseen

Houhajärvellä

Houhajärven leirimajalla vietetään retriittiviikonloppua perjantaista sunnuntaihin 2.–4.10. Retriitin teemana on Annat kasvullemme aikaa. Retriitti tulee englannin sanasta ”retreat”, joka merkitsee vetäytymistä erilleen, takaisin päin. Houhajärven leirimajan luonnonläheisessä ympäristössä voi ulkoilla, levätä ja olla tarvittaessa yksin. Viikonlopulle on suunniteltu oma, väljän aikataulun mukainen ohjelma, johon voi osallistua omien voimien mukaan. Hiljentymisen on keskeisessä osassa viikonlopun aikana, mutta sen aikana olevissa jumalanpalveluksissa on myös yhteislaulua ja -lukua, joten täysin ääneti ei tarvitse olla koko ajan. Osallistujilla on myös mahdollisuus kahdenkeskiseen keskusteluun ja ripittäytymiseen ohjaajien kanssa. Vetäjinä ja matkakumppaneina toimivat Maija-Liisa Halme ja Jouni Kivimaa. Viikonlopun hinta on 75 euroa. Mukaan voi ilmoittautua 15.9. saakka. Lisätiedustelut ja ilmoittautumiset: Maija-Liisa Halme p. 050 314 9042. Lisää tietoa hiljaisuuden retriiteistä voi lukea osoitteesta www.hiljaisuudenystavat.fi.

Laulattaako? Soitattaako?

Kaikuuko asunnostasi falsettilaulu, kitaran melodia tai vaikkapa viulun soitinto?

Sastamalan seurakunnassa ei tarvitse tyytyä pelkkiin virsiin ja kirkkourkuun, vaan kaikenlainen musiikillinen lahjakkuus on tervetullutta. Olivatpa musiikilliset tunteenpalosi millaiset tahansa, niin rohkeasti vain urku (ja urkuparvi!) auki!

Hyvään alkuun pääset ilmoittautumalla esimerkiksi kanttori Anu Mattilalle, p. 050 314 9023, ja kertomalla lisää musiikillisista lahjoistasi.

Myös nuorten messuista vastaavaan ryhmään haetaan soittajia. Mikäli kiinnostusta on, ota rohkeasti yhteyttä kanttori Jari Mattilaan, p. 050 314 9024.

Tervetuloa musisoimaan!

Petri Laaksonen konsertoi

Tyrvään kirkossa

Suomen gospelin kärkinimiin kuuluvan säveltäjä-laulaja Petri Laaksonen In Memoriam -elät aina kanssani -konsertti kuullaan torstaina 12.11. kello 19 Tyrvään kirkossa. Petri Laaksonen on omistanut konsertin syöpään menehtyneen äitinsä muistolle. Konsertin lauluissa soi surun lisäksi vahva toivo. Konsertti on Petri Laaksonen ja Kirkon Ulkomaanavun yhteisprojekti. Konserttilipun hinta on 20 euroa ja lippuja myydään ovelta tuntia ennen konsertin alkua.

INFO

Sastamalan seurakunnan kirkkoherranvirasto, Aittalahdenkatu 12, 38200 Sastamala p. 03 521 9090 kirkkoherranvirasto@sastamalanseurakunta.fi

Aukioloajat: Virasto on avoinna ma klo 9–17 sekä ke-pe klo 9–13.30.

Kesäaikana 1.6.–31.8. virasto on avoinna ma klo 9–13.30 ja klo 15–17 sekä ke-pe klo 9–13.30. **Tiistaisin virasto on suljettu.**

Hintatiedot: Hautapalvelujen ja tilavuokrauksen hintatiedot löytyvät seura-

kunnan verkkosivuilta osoitteesta www.sastamalanseurakunta.fi, kohdasta ”Tietoa seurakunnasta” ja sen valikosta ”Vuokrat ja maksut”. Virkatodistus- ja sukututkimustilaukset voi jättää sähköpostitse osoitteeseen kirkkoherranvirasto@sastamalanseurakunta.fi tai ottaa yhteyttä puhelimitse.

KIRKKOHERRANVIRASTOSSA HOIDAT Kastevaraukset Tilojen ja papin varaaminen, kastejuhlan voi järjestää seurakunnan tiloissa veloituksetta, seurakunnasta voi lainata kastepuvun veloituksetta.

Vihkitoimitukseen liittyvät asiat avio-

esteiden tutkinta, vihkikirkon sekä papin ja kanttorin varaaminen.

Hautausjärjestelyt hautapaikan varaaminen, papin ja kanttorin varaaminen siunaustilaisuuteen, muistotilaisuuden tilan varaaminen, suruadressit, haudanhoidtosopimukset.

Seurakunnan tilojen vuokraaminen erilaisiin tapahtumiin ja perhejuhliin.

Kirkkoon liittyminen ja kirkosta eroaminen voidaan hoitaa kirkkoherranvirastossa.

Virkatodistukset esimerkiksi perunkirjoitusta, pankkiasioita, vakuutusasioiden ja maakauppojen selvittämistä tai vastaavia toimenpiteitä varten. Todistus-

ten hinnat 8–30 euroa kappale sekä toimituskulut 5,50 euroa.

Sukututkimus Viraston tekemät sukututkimukset ovat maksullisia: veloitus 30 euroa ensimmäiseltä puolelta tunnilta, sen jälkeen 15 euroa alkavat 30 minuuttia.

Tiloissa on mikrofilminlukulaitteet, joilla perehtynyt sukututkijat voi tutkia itse sata vuotta vanhemmista kirkonkirjoista otettuja mikrofilmejä. Tutkijan tila pitää varata.

Sata vuotta vanhempien tietojen osalta voi sukututkimusta tehdä myös esimerkiksi Internetissä osoitteissa www.sukuhistoria.fi tai www.arkisto.fi.

Saako seurakunta ympäristödiplomin?

Tarja Kopalainen

Sastamalan seurakunnassa ympäristöasiat ovat olleet tapetilla jo muutaman vuoden ajan.

Kunnianhimoisena tavoitteena on olla Tyrvään rovastikunnan ensimmäinen ympäristödiplomiseurakunta.

Työntekijöistä ja luottamushenkilöistä koostuva toimikunta on vienyt ympäristötyötä eteenpäin. Tukea työssä on ollut ympäristösuunnittelija Anu Kaasalainen, joka laati opinnäytetyönään seurakunnan ympäristöohjelman vuosille 2015–2018.

Jätehuollon toimivuuteen, tilojen käytön tehostamiseen sekä energian ja veden kulutuksen seurantaan on kiinnitetty huomiota.

Ympäristökasvatussuunnitelmaa koottiin työalojen, kuten lapsi- ja nuorisotyön, diakonian, rippikoulutyön ja lähetyksen näkökulmista. Kierrätystoiminta on laajentunut diakoniakahvilan ruokalahjoitusten ja lähetyksen kirpputoritoiminnan

myötä. Seurakunnan tapahtumissa ympäristö huomioidaan esimerkiksi metsäkirkoissa, kylvöjen siunauksissa ja luontoretkeillä.

Suurimmat ilmastopäästöjen lähteet ovat kiinteistöt, liikkuminen ja ruoka. Ympäristöohjelman tavoitteissa näihin asioihin koettiin löytää parannuksia. Seurakunnassa useat iäkkäät rakennukset aiheuttavat paljon energiakuluja, mihin voidaan vaikuttaa esimerkiksi lämmitysmuodon valinnalla, lämpöhukan minimoinnilla, järkeväällä, energiatehokkaalla valaistuksella ja käyttötapojen muutoksilla.

Liikenne aiheuttaa päästöjä, joiden vähentäminen on haasteellista pitkien välimatkojen paikkakunnilla. Työkoneiden käyttöä voidaan rajata ja polttoaineissa suosia päästöjen kannalta puhtaampia vaihtoehtoja.

Keittiötoiminnot ovat yllättävänkin isossa roolissa. Päästöjä voidaan vähentää suosimalla kasvisruokaa, lähiruokaa sekä kotimaisuutta ja luomua.

JARI NURMI

Hakavuoren laella pidettiin Lauluseurat 30.8.2015 sadesäässä.

Pienistä puroista syntyy iso virta. Yksittäinen kansalainen pystyy vaikuttamaan valinnoillaan, eikä se vaadi välttämättä muuta kuin asennemuutosta. Turhaa jätettä on vähennetty esimerkiksi pyytämällä kirkkoväkeä ottamaan oma kuppi mukaan kirkkokahveille.

Sastamalan seurakunta on pyytänyt auditointia ja se toteutuu syys-

kuun alussa. Nähtäväksi jää, ovatko ympäristöpisteet ja toimenpiteet riittävät ympäristödiplomiin. Sitäkin tärkeämpää on synnyttää Sastamalaan luomakuntaa varjeleva ja vastuullinen toimintaympäristö.

Asiantuntijana jutussa toimi ympäristösuunnittelija Anu Kaasalainen.

Normiperjantai Nuakkarilla

Nuoret kokoontuvat Vammalan seurakuntatalon alakerrassa. Toisille Nuakkari on kuin toinen koti.

Maria Nurminen

Perjantaina kello 19 ensimmäiset nuoret saapuvat Nuakkarille.

Pikkuhiljaa kengät alkavat kolahdella yhä tiheämmin hyllyille. Joukossa on sekä riparilaisia, jotka tulevat tutustumaan nuorteniltaan, että kokeneempia konkareita, jotka sanovat Nuakkarin olevan kuin toinen koti.

Kahvion puolella Tuomas odottaa veden kiehumista ja valikoi sopivaa teemakua illan fiilikseen: mustaherukka, vihreä vai sittenkin Russian earl grey? Teen, mehun tai kahvin kaveriksi voi tehdä vaikkapa voileipää ja hei, täällähän on tänään pulliakin! Staffi suunnittelee leipovansa ensi viikolla pizzaa.

Puoli kahdeksan pintaan on aika aloittaa illan kuviot. Kerran kuussa vietetään messua nuorisopapin johdolla. Tällä kertaa ohjelmasta vastaa isoskoulutuslaisten ryhmä.

Nuorisotyönohjaaja hätistää väen "luolan" puolelle. Lisätuoleja napataan mukaan. Laulukirjat jakoon ja Samuli tapaa kitaralla ekan biisin alkusointuja. Aika hujahtaa nopeasti laulujen, sketsien, kilpailujen ja leikkien tiimellyksessä. Päätteeksi hiljennytään hartauteen tai ruttuihukkeen.

Ennen iltayhdeksää ensimmäisiä odotellaan parkkipaikalla, mutta hyvin moni jää viettämään iltaa Nuakkarille niin pitkään kuin mahdollista. Myös uutta porukkaa saapuu. Kahvion ovelle muodostuu ruuhka ja leivät tekevät kauppansa. Reipas puheensorina kuuluu kaikkialta ja taustalla soi rento gospelreggae. Elävästä musiikista huolehtii vaihtuva joukko kitaran ja pianon ääressä. Ilmakiekon, pöytäjalkapallon ja biljardipöydän ääressä hyörii porukkaa. Säkkituolipinon valtiudesta käy

SALME KUUKKA

Sähäkän Nuakkari-illan jälkeen on hyvä hiljentyä yhdessä hartauteen.

pieni vääntö, pyöreät matot saavat toimia välillä tatameina ja perinteitä kunnioittaen Pekka on onnistunut jumittamaan hetkellisesti kahvion tuoliin.

Illan pimetessä rauhoitutaan vielä iltahartauteen. Useimmiten nuorisotyönohjaaja huolehtii siitä. Keräännytään sohville, sytytetään kynttilöitä ja himmennetään valot. Alekski asettuu pianon ääreen, Aapo tarkistaa kitaran virettä ja Alpe etsii cajon-rummun käsiinsä. Hartaus voi alkaa: "Illan rauha hiipii maahan meluisaan..."

Vaiherikas ilta kääntyy loppusuoralle. Kohta laitetaan loput leivät pussiin ja juustot jääkaappiin. Kuka söisi viimeiset pullat? Kenenkähän huppari on jäämassa sohvalle? Kenties Aapon...

Nuorisotyönohjaajan on aika sulkea ovia. Mikään ei kuitenkaan estä jämähtämästä Nuakkarin piha- maastoon, jossa on vuosien saatossa jutustelun ohella muun muassa bongattu tähdenlentoja, menty lumisotaa ja hiihdetty tandem-suksilla menestyksestä piilosta.

Kuu on kiertynyt metsän taakse ja Nuakkarin piha hiljennyt - hetkeksi. Päivän touhujen jälkeen saapuu ilta, jolloin taas avavallaan Nuakkarin ovia. Joka toinen lauantai Kätköpaikka remastered kerää paikalle nuoria aikuisia ja syksyn mittaan myös nuoremmille suunnattu raa- mistelu saa vuoronsa.

Tervetuloa mukaan joukkoon!

Nuorten toimintatiedot löydät tämän lehden tapahtumasivuilta.

Riparille, riparille!

Tänä vuonna seurakunta kutsuu rippikouluun vuonna 2001 ja sitä aikaisemmin syntyneitä nuoria. Lähes vuoden kestävä rippikouluun kuuluu ryhmätapaamisia, seurakunnan toimintaan tutustumista yhdessä oman ryhmän kanssa sekä rippileiri tai päivärippikoulujakso. Tiedot rippikouluvaihtoehdoista

sekä ilmoittautumisohjeet postitetaan koteihin. Rippikoulun alkajaiset pidetään Tyrvään kirkossa su 4.10. kello 18, mukaan kutsutaan kaikki rippikoululaiset perheineen. Lisätiedot: nuorisopastori Ville Väänänen p. 050 314 9010 ja johtava nuorisotyönohjaaja Salme Kuukka p. 050 314 9081.

Sastamalan seurakunnan rippileirit 2016

Tunturikeimio, Muonio 27.2.–5.3.2016. Konf. Tyrvään kirkko su 13.3.2016. Hinta: 435 e.

Houhajärvi, pääsiäinen 18.3.–20.3. ja 24.3.–29.3.2016. Konf. Tyrvään kirkko su 3.4.2016. Hinta: 110 e.

Houhajärvi, kesä I 5.–12.6.2016. Konf. Tyrvään kirkko su 19.6.2016. Hinta 120 e.

Leirinho, Kesä I 6.–13.6.2016. Konf. Kiikan kirkko su 19.6.2016. Hinta 100 e.

Lapinleiri, Kittilä 11.–18.6.2016. Konf. Tyrvään kirkko su 10.7.2016. Hinta: 435 e.

Leirinho, Kesä II 30.6.–7.7.2016. Konf. Suodenniemen kirkko 10.7.2016, (mahd. myös Kiikoisten kirkko). Hinta 100 e.

Houhajärvi, Kesä II 4.–11.7.2016. Konf. Pyhän Marian kirkko su 17.7.2016. Hinta 120 e.

Houhajärvi, Kesä III 14.7.–21.7.2016. Konf. Mouhijärven kirkko su 24.7.2016. Hinta 120 e.

Viron ripari 18.–26.7.2016. Konf. Keikyän kirkko 31.7.2016. Hinta: 435 e.

City-ripari 17.–20.10.2016 Vammalan srk-talo. Konf. Tyrvään kirkko 23.10.2016. Hinta: 35 e.

Kehitysvammaisten ripari (yhteistyössä Muistolan koulun kanssa) 18.8.2015–toukokuu 2016. Konf. Tyrvään kirkko 22.5.2016.

Jenkkifutis ja pappeus ovat kontaktilajeja

Urheilu on elämää pienoiskoossa, sanoo nuorisopastori Ville Väänänen

Jouni Pihlajamaa

Seurakunnan nuorisopastori Ville Väänänen harrastaa amerikkalaista jalkapalloa.

Agressiiviselta vaikuttava laji on tullut suomalaisille tutuksi lähinnä teinileffojen kautta.

En malta olla kysymättä, miten pappeus ja amerikkalainen jalkapallo sopivat yhteen. Ville kun vaikuttaa perin juurin leppoisalta ja huumaanilta tyypiltä.

– Kokemukseni mukaan ns. uskovat ovat aivan liian varovaisia kaiken fyysiseen maailmaan kuuluvan suhteen. Tarvitsemme ennakkoluottomuutta esimerkiksi suhteessamme nuoriin aikuisiin ja rohkeutta mennä sinne, missä he luontevimmin aikaansa viettävät. Minulle toiminta urheilujoukkueessa on tärkeä kontaktipinta nuorten miesten maailman kanssa. Papeille se on

JOUNI PIHLAJAMAA

Ville Väänänen kannustaa nuoria ottamaan välillä rennommin – kaikesta ei kannata stressata.

usein melko vieras alue.

– Urheilu on oikeastaan elämää pienoiskoossa: se opettaa yhteistyö-

taitoja, sinnikkyyttä ja kykyä niellä tappiot. Tekemäni tutkielma kirkon ja urheilun suhteista auttoi ymmär-

tämään luterilaisuuden elämänmyönteisyyttä.

Mitä nuorille isosvaiheen jälkeen?

Ville on huolissaan siitä, että isosvaiheen jälkeen kirkolla tuntuu olevan vain vähän nuoria aikuisia kiinnostavaa toimintaa.

Hän ei hetkeäkään epäile, etteikö kirkolla olisi paljon annettavaa myös tälle ikäkaudelle, jolloin tehdään usein elämän suurimpia ratkaisuja.

Villen kokemuksen mukaan nuoret ovat nykyään aika väsyneitä ja stressaantuneita. Suurimmat syyt tähän ovat hänen mielestään heikko työllisyystilanne, paljon aikaa ja rahaa vaativat harrastukset sekä yhteiskuntaamme vaivaava alavireisyys.

Hän haluaa olla ennen kaikkea tukimies, eli se puolustuksen pelaaja, jonka on viimeiseen saakka pi-

dettävä yllä uskoa joukkueen mahdollisuuksiin.

–Toivon, että nuoret voisivat myös nauttia nuoruudestaan. Koko nuoruutta ei saa kuluttaa tulevaisuuden murehtimiseen.

Ensivaikutelmat seurakunnasta

Villen ensivaikutelmat Sastamalan ja pappeudesta ovat hyvin positiivisia.

–Tykkään älyttömästi toimia ihmisten kanssa ja siinä suhteessa pappeus on unelma-ammatti. Verrattuna vaikkapa opiskelukaupunkiin Turkuun täällä sekä papilla että seurakunnalla on selkeä rooli, paljon toimintaa ja erinomaiset toimintaedellytykset. Minut on otettu niin työtovereiden kuin seurakuntalaistenkin parissa hyvin vastaan. Tässä työllisyystilanteessa koen, että minut on tänne johdatettu.

Hyvän mielen asukastupa Marttilassa

Kerrostaloalueen asukkaat kahvittelevat ja harrastavat yhdessä. Yhdessäolosta, auttamisesta ja välittämisestä saa jokainen hyvän mielen.

MARJA WIIKARI

Marttilan väki puhalttaa yhteen hiileen – ihan konkreettisestikin.

Hannu Grén

Marttila, Törmäkatu 3 A. Iloinen puheensorina ja toimelias touhu täyttävät asukastuvan tilat, kun väkijoukko suunnistaa kerrostalon asukastilaan.

Vapaaehtoisvoimin tilasta on tullut paikallisen asuinalueen oma,

pienimuotoinen foorumi.

Asukastupa tarjoaa Marttilan kerrostaloalueen asukkaille mahdollisuuden kahvitella, harrastaa ja keskustella yhdessä muiden alueen asukkaiden kanssa. Tilat ovat avoinna maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin kello 10–13.

Asukkaat ovatkin hanakasti käyt-

MARJA WIIKARI

Tokke ja Tuula pysähtyvät kupposen ja pikkupurtavan äärelle.

täneet yhteisöllisyyttä rakentavaa tilaisuutta hyödykseen ja auttavat toisiaan sekä sopivat ja toteuttavat yhdessä kaikenlaisia ajanvieteprojekteja. Milloin mennään kaupungin rantasaunalle grillaamaan makkaraa, milloin käynnissä on perennan-kaivuuprojekti, milloin taas kerätään ja viedään marjoja yhdessä au-

tottomalle kansatoverille.

Vastineeksi voi saada vaikka kahvit ja muurinpohjalettuja – ja ennen kaikkea hyvän mielen ihmisten välisestä auttamisesta, välittämisestä ja yhdessäolosta.

PUFFEJA

STUDIO REETTA MURANEN

Minna ja Jussi Pyysalo

Kävelyä Naistenpankin hyväksi

Naistenpankin kävely pidetään Sastamalassa sunnuntaina 13.9. Matkaan lähdetään kello 11.30 Tyrvään kirkolta ja kävelään noin 3 kilometrin matka Tyrvään Pyhän Olavin kirkolle. Perillä on tilaisuus kahvittelemaan ja pieneen hartaushetkeen. Lopuksi palataan yhdessä takaisin Tyrvään kirkolle. Kaikki ovat tervetulleita mukaan!

Tapahtuman yhteydessä on myös mahdollista tehdä rahalahjoituksia haluamallaan summalla kehitysmaissa asuvien naisten toimeentulon ja työllistymisen edistämiseksi. Jo 30 eurolla voi auttaa alueen asukkaiden työllistymistä. Tapahtuman lisätiedot, ennakoilmoitustautuminen ja verkkolahjoituslomakkeet ovat osoitteessa <http://naistenpankki.fi/kavely>.

Pyysalot lokakuussa Kiikan Majatalo-illassa

Sunnuntaina 25.10. kello 18 Kiikan kirkossa vietetään Majatalo-iltaa, jossa esiintyvät musiikkivieraina Minna ja Jussi Pyysalo. Kangasalan Sahalahdelta kotoisin olevat Pyysalot ovat toimineet gospelpiireissä jo pitkään. Minnan viimeisin levy Rii Raa Rokka ilmestyi viime vuonna yhteistyössä Jukka Salmisen kanssa. Jussi taas on tullut tunnetuksi muun muassa gospelrockyhtye The Roadin riveistä. The Road on Suomen vanhin koko ajan samalla kokoonpanolla esiintyvä gospelyhtye. Majatalo-iltojen housebandina toimii Kiikan kappeliseurakunnan oma Lauulyhtye Pisara. Perheelliset voivat viedä pienimmät lapsensa illan ajaksi hoitoon Kiikan lastentalolle.

Mikkelinpäivänä enkelikirkkoon ja messuun

Mikkelinpäivänä 4.10. järjestetään enkelikirkot koko perheelle Mouhijärven, Kiikoisten ja Tyrvään kirkoissa kello 10 ja Sammaljoen kirkossa kello 13. Lisäksi Keikyän kirkossa pidetään messu kello 18.

Mikkelinpäivän teemana ovat erityisesti enkelit ja lapset. Mikkelinpäivän tarkoituksena on muistuttaa, miten enkelit palvelevat Jumalan Sanan tarkoituspäriä, suojelevat ihmisiä ja tukevat näitä Jumalan tahdon mukaisessa elämässä. Mikkelinpäivä on kirkon ainoa enkeleille omistettu juhlapäivä, jota on perinteisesti vietetty 29.9., mutta useimmiten se siirtyy seuraavalle sunnuntaipyhälle.

Välillä voi tulla pannukakku

TARJA KOPALAINEN

Tarja Kopalainen

Aune Linnainmaa on vetänyt alakouluikäisten kokkikerhoa Vammalan seurakuntatalossa kahden vuoden ajan.

– Halusin tehdä jotain vapaaehtoistyötä ja tämä tuntui omalta.

Tänä syksynä Aunen ohjaajaparina kokkikerhossa aloittaa Alina Kartesalo. Alina innostui asiasta ilmoituksen perusteella.

– Näin seurakunnan kotisivuilla, että kerhonohtaja etsitään ja päätin ilmoittautua.

– Olen suorittanut ravintovalmentajan koulutuksen ja iloitsen jos saan luotua lapsille innostusta ruokaa kohtaan.

Aiempaa kokemusta kerhonohtauksesta Alinalla ei ole, mutta lasten kanssa puuhaaminen ei neljän lapsen äitiä jännitä.

Kokkikerho on suunnattu 1.–6. luokkalaisille, ikähaitari on siis suuri.

– Kaikkien pitää saada tehdä, se on tärkeintä, ja suurin haaste ohjaajille, sanoo Aune.

– Jokaisella kun ei voi olla omaa taikinakippoa, tai me paistettaisiin leivonnaisia vielä illallakin. Myös se on osa kerhon antia, että opitaan toimimaan ryhmässä ja jakamaan tehtäviä.

Kokkikerhossa leipominen on ”se juttu”, lähes aina leivotaan. Joka toinen kerta uunissa paistuu makea herkku, joka toinen kerta jotain suolaista.

Yleensä leipomukset onnistuvat hyvin, mutta joskus saattaa tulla pannukakku. Se ei kuitenkaan haittaa.

– Usein lapset haluaisivat viedä

Aune Linnainmaa ja Alina Kartesalo antavat aikaansa myös toisten lapsille.

tuliaisia kotiin, mutta se ei valitettavasti ole mahdollista. Illan aikana kun ei yksinkertaisesti ehditä leipoa niin paljoa, että joka kotiin riittäisi viemisiä.

Kädentaidot ovat tärkeitä elämäntaitoja. Kokkikerhossa niitä pääsee kehittämään. On palkitsevaa, että näkee nopeasti työnsä tuloksen ja pääsee vielä maistelemaan.

Joka kerhokerta päättyy yhteiseen herkkuhetkeen. Jos leivonnai-

sia jää yli, ne pakastetaan ja välillä päästään sitten herkuttelemaan runsaammassa pöydässä.

Kerhotoiminta on tärkeää lapsille ja antaa paljon myös ohjaajille.

– On tosi palkitsevaa, kun joku sanoo, että mä tein tätä kotonakin. Reseptit laitetaan jakoon joka kerta.

SALME KUUKKA

Paras hetki on kun istutaan alas maistelemaan omien kätten töitä.

SASTAMALAN SEURAKUNTA

MESSUT JA KIRKKOPYHÄT

su 13.9.

Jumalan huolenpito

Tyrvään kirkko klo 10, Heikkilä, Sorva, Mattila A.
 Enkelikirkko, Karkun kirkko klo 10, Jokinen-Lundén, Mattila J.
 Kiikan kirkko klo 10, Pihlajamaa, Bäckman Helena, Osmo Ojansivu,
 50 v sitten Kiikassa ripille päässeet mukana, juhla srk-talossa
 Suodenniemen kirkko klo 18, Heikkilä, Inkeroinen, messun
 jälkeen Hannu ja Elina Heikkilän tervetuloilaisuus Suodenniemen
 srk-talo, kahvitarjoilu

su 20.9.

Jeesus antaa elämän

Tyrvään kirkko klo 10, Kopalainen, Väänänen, Muraja
 Suodenniemen kirkko klo 10, Heikkilä, Mäkinen, messun jälkeen
 70 + 75 v syntymäpäiväjuhla srk-talossa
 Kiikoisten kirkko klo 13, Väänänen, Bäckman
 Sammaljoen kirkko klo 13, Sorva, Muraja, Eeva-Liisa Isoaari
 laulaa, Sadonkorjuun kiitosmessu, Huomiol tuoksuton jumalan-
 palvelus, Maatalousnaiset tarjoavat kirkkokahvit
 Savusaunakirkko ja kirkkokahvit Pirjon pirtillä
 (Heinimaant. 29) klo 16, Sorva
 Mouhijärven kirkko klo 18, Hautala, Bäckman

su 27.9.

Kristityn vapaus

Tyrvään Pyhän Olavin kirkko klo 10, Airas-Laitila, Hautala, Mattila A.
 Kiikan kirkko klo 10, Pihlajamaa, Bäckman, Eläkeliiton
 kirkkopyhä, kirkkokahvit srk-talo
 Enkelikirkko, Suodenniemen kirkko klo 10,
 Jokinen-Lundén, Muraja
 Sisu -partion jumis, Salokunnan kirkko klo 13,
 Jokinen-Lundén, Mäkinen
 Karkun kirkko klo 18, Jokinen-Lundén, Mäkinen

su 4.10.

Mikkelinpäivä

Enkelikirkko, Tyrvään kirkko klo 10, Jokinen-Lundén,
 Mattila A., saarna Jaakko Löytty
 Enkelikirkko, Kiikoisten kirkko klo 10, Airas-Laitila, Muraja,
 70- ja 75-vuotiaiden juhla srk-talossa kirkon jälkeen
 Enkelikirkko, Mouhijärven kirkko klo 10, Hautala, Mattila J.
 Enkelikirkko, Sammaljoen kirkko klo 13, Jokinen-Lundén, Muraja
 Keikyän kirkko klo 18, Sorva, Bäckman

su 11.10.

Usko ja epäusko

Tyrvään messu klo 10, Sorva, Kopalainen, Muraja, Karjalaseuran
 70-vuotisjuhla jatkuu messun jälkeen Vammalan srk-talossa
 Perhemessu, Karkun kirkko klo 10, Jokinen-Lundén, Mäkinen
 Perhemessu, Kiikan kirkko klo 10, Pihlajamaa
 Suodenniemen kirkko klo 18, Heikkilä, Muraja Tuuli

su 18.10.

Jeesuksen lähettiläät

Tyrvään kirkko klo 10, Jokinen-Lundén, Väänänen, Bäckman,
 Cityriparin konfirmaatio
 Keikyän kirkko klo 10, Sorva, Mattila A.
 Lähetyspyhä, Sammaljoen kirkko klo 13, Heikkilä Muraja,
 saarna Jaakko Mäkelä Suomen Lähetysseurasta, kirkkokahvit
 Kiikoisten kirkko klo 13, Kopalainen, Mattila A., Kiikoisten eläke-
 läisten kirkkopyhä, kahvit srk-talossa
 Lähetyspyhä, Mouhijärven kirkko klo 18, Hautala,
 Mattila J., saarna Jaakko Mäkelä Suomen Lähetysseurasta

su 25.10.

Uskon perustus

Tyrvään kirkko klo 10, Väänänen, Airas-Laitila, Mattila A.
 Suodenniemen kirkko klo 10, Heikkilä, Bäckman
 Salokunnan kirkko klo 13, Jokinen-Lundén, Mäkinen
 Karkun kirkko klo 18, Jokinen-Lundén, Mäkinen

LA 31.10.

Pyhän yhteys

Pyhäinpäivän sanajumalanpalvelus
 Tyrvään kirkko klo 18, Paavilainen, Väänänen, Mattila A.
 Sammaljoen kirkko klo 10, Heikkilä, Mattila J.
 Suodenniemen kirkko klo 10, Kopalainen, Mattila A.
 Kiikoisten kirkko klo 10, Airas-Laitila, Muraja
 Karkun kirkko klo 16, Jokinen-Lundén, Mäkinen
 Kiikan kirkko klo 16, Pihlajamaa, Bäckman
 Keikyän kirkko klo 18, Pihlajamaa, Bäckman
 Mouhijärven kirkko klo 18, Hautala, Mattila J.

su 1.11.

Antakaa toisillenne anteeksi

Tyrvään kirkko klo 10, Pihlajamaa, Heikkilä, Muraja

su 8.11.

Kahden valtakunnan kansalaisena

Tyrvään kirkko klo 10, Kopalainen, Heikkilä, Muraja
 Karkun kirkko klo 10, Jokinen-Lundén
 Kiikan kirkko klo 10, Pihlajamaa, Bäckman
 Psalmien ja laulujen ilta, Keikyän kirkko klo 18, Sorva,
 toimintaryhmä, Aggabee, HPE
 Suodenniemen kirkko klo 18, Heikkilä, Muraja

su 15.11.

Valvokaa!

Perhemessu, Tyrvään kirkko klo 10, Jokinen-Lundén,
 Mattila A., Nallekirkko
 Keikyän kirkko klo 10, Paavilainen, Mattila J.
 Kiikoisten kirkko klo 13, Paavilainen, Mäkinen
 Sammaljoen kirkko klo 13, Kopalainen, Muraja,
 Kristiina Jokihara laulu
 Lättykirkko, Mouhijärven srk-koti klo 16, Hautala, Muraja

LAULUN ILOA

Tyrvään kirkkokuoro

Aloitus ti 15.9. klo 19 Vammalan srk-talo,
 tiedustelut Tuuli Muraja p. 050 3149021

Gospelkuoro

2.9 alkaen keskiviikkoisin klo 18-19.30,
 Vammalan srk-talo, Anu Mattila p. 050 314 9023

Nuorten messuryhmä

Harjoitukset nuorten messua edeltävinä
 keskiviikkoina, Jari Mattila p. 050 314 9024

Virsikannel

16.9 alkaen ke klo 15.30-16.30,
 Vammalan Luther-talo, Tuuli Muraja p. 050 3149021

Karkun kirkkokuoro

16.9. alkaen ke klo 16
 Karkun srk-talo, Sari Mäkinen p. 050 314 9025

Lapsikuoro Stella

2.9. alkaen ke klo 14.30-15.15,
 Vammalan srk-talo, Anu Mattila p. 050 314 9023

Suodenniemen koulukuoro

3.9. alkaen to klo 11,
 Suodenniemen koulu, Tuuli Muraja p. 050 3149021

Päivälaulu

10.9. alkaen to klo 12.30,
 Suodenniemen srk-talo, Tuuli Muraja p. 050 3149021

Virrestä Viis

3.9. alkaen to klo 14.30-15.30,
 Kiikan srk-talo, Helena Bäckman p. 050 3149017

Veteraaniveljet

3.9. alkaen to klo 12-13,
 Keikyän srk-talo, Helena Bäckman p. 050 314 9027

Iltapäiväkuoro

3.9. alkaen to klo 13-14,
 Keikyän srk-talo, Helena Bäckman p. 050 314 9027

Mouhijärven kirkkokuoro

7.9. alkaen ma klo 17.30-19,
 Mouhijärven srk-koti, Jari Mattila p. 050 314 9024

Kiikoisten kirkkokuoro

9.9. alkaen ke klo 18,
 Kiikoisten srk-talo, Tuuli Muraja p. 050 3149021

DIAKONIAN SÄÄNNÖLLINEN TOIMINTA

Vammala

Uusi Toivo -lounas, Vammalan srk-talo
 to 15.10., 12.11., 10.12. klo 12, min. ateriamaksu 1e
 Näkövammaisten hengellinen kerho,
 Vammala srk-talo ke 4.11. klo 13
 Diakoniakahvila, Vammalan srk-talon alakerran kahvio ti
 klo 9-11.30, aamiaisen hinta 0,50 e,
 mahdollisuus tietokoneen ja internetyhteyden käyttöön
 Hengellinen keskustelupiiri Voimia ry:n tiloissa (Marttilank. 1)
 ke 23.9., 21.10., 18.11., 2.12. klo 15-16
 Usko ja Unelma, Vammalan srk-talo 15.9., 20.10., 17.11.
 klo 13-15, ruokailu 5 e/hlö
 Leskien klubi, Vammalan srk-talo 14.9., 19.10., 16.11., 14.12.
 klo 13-15
 Sururyhmä, Vammalan srk-talon alakerran kahvio, seitsemän
 kokoontumista alk. 5.11. klo 18-20, ohjaajina Jouni Kivimaa ja
 Marketta Lahdenmaa
 Marttilan asukastupa Törmäkatu 3 A, kellarikerros,
 ma, ke ja pe klo 10-13, kahvia, yhteistä olemista ja tekemistä
 Lähimmäisten työnohjausryhmä Vammalan srk-talo
 to 8.10., 5.11., 3.12. klo 13.30- 15.30
 A-klinikkasäätiön päiväkeskuksen laulupiiri (Asemak. 9)
 28.9., 26.10., 30.11. klo 13-14

Kiikka

Vertaiset, Invalidien kerho srk-talo ti 6.10., 3.11. klo 13-15
 Eläkeikäisten iltapäiväkerho, srk-talo
 ti 13.10., 10.11. klo 13-14.30
 Päihdekuntoutujien Äetsän ryhmä,
 srk-talo alakerta to 24.9., 22.10., 12.11., 3.12. klo 14-15.30,
 ohjaajana Sari Hassi Päihdeklinalta
 Uusi Toivo -lounas, srk-talo to 24.9., 29.10., 26.11. klo 12-13.30

Karkku

Karkun kamari, joka ma klo 12 - 14.30
 Ikä- ja itsehoitopiste Rennox (järjestäjänä SOTESi) Voimarinneellä
 (Hoikant.15) joka toinen to klo 10.30-13.45, mahdollisuus ohjattuun
 vesijumppaan ja lounaaseen omakustannushintaan, karkkulaisille
 kuljetus p. 045 266 2960, lisätiedot p. 040 507 2543
 Heinoon diakoniapiiri kerran kuukaudessa kodeissa.
 Avoin kaikille. Katso kirkolliset ilmoitukset.

Kiikoinen

Arkilounas, kaikille avoin kohtaamispaikka, srk-talo
 to 8.10., 12.11., 10.12. klo 12-13.30
 Tiistaiammari, avoin ryhmä eläkeläisille vanhustentalon
 kerhuhuone (Huhtat. 2) ti 8.9., 13.10., 10.11., 8.12. klo 14

Suodenniemi

Eläkeläisten virkistyspäivä, srk-talo to 24.9., 29.10., 26.11.
 klo 11-13.30, lounas 5 e

Keikyä

Uusi Toivo -lounas, srk-talo ke 10.9. (huom! torstai),
 7.10., 4.11., 2.12. klo 12, vapaaehtoinen ateriamaksu
 Keikyän VirrenViejät tulevat koteihin laulamaan
 5.10., 2.11., 7.12., pyynnöt etukäteen Ritanen p. 050 314 9047
 Vapaaehtoistoiminnan koulutus,
 srk-talo ke 16.9., 30.9. klo 18-21
 Ikäpiste (järjestäjä SOTESi), srk-talo,
 joka kuukauden viimeinen to klo 13
 Hartaushetket to 1.10., 5.11., 3.12.
 Pehulakoti klo 12.15, Onnela I klo 12.45, Onnela II klo 13.15

Mouhijärvi

Vanhemman väen kerho, Oranpesässä
 to 1.10., 5.11., 3.12. klo 13-14.30
 Häijään vanhemman väen kerho,
 Nesteen kabinetti to 24.9., 29.10., 26.11. klo 14-15.30
 Kyläparkki Kahvi- ja jutustelupaikka
 Oranpesässä joka pe klo 9-12
 Teresapiiri, srk-koti alakerta kerran kuussa ti klo 13-14.30
 Omaishoitajat (järj. Tampereen Seudun Omaishoitajat ry)
 Oranpesä ti 15.9., 20.10., 17.11., 15.12. klo 13-14.30
 Diakoniaseura kokoontuu kodeissa erikseen ilmoitettavana
 aikana. Seuraa paikallislehtien ilmoittelua.

PETRI LAAKSOSEN KONSERTTI

In Memoriam -elät aina kanssani

Torstaina 12. marraskuuta klo 19 Tyrvään kirkossa.

Konsertti on Petri Laaksosen ja Kirkon Ulkomaanavun
 yhteisprojekti. Konserttilipun hinta on 20 euroa.

Liput ovelta tuntia ennen konsertin alkua.

JENNI HAUNIAN ALBUMISTA

Jenni Haunia aterialla työkaverinsa häissä.

TAINA NIEMI

Matkalaiset tutustuivat restaurointityön alla olevaan Kizin pääkirkkoon.

Kiitos, kun kuljitte mukana!

Tarja Kopalainen

Sastamalan seurakunnan nimikko-lähetä Jenni Haunia palasi keväällä Pakistanista Suomeen.

Pitkään työrupeamaan on sisältynyt lähtöjä ja paluita, mutta tällä kertaa paluusta Pakistaniin ei ole tietoa. Uusi koti on löytynyt Tampereelta ja työ Kaupin sairaalassa odottaa.

– Nyt on hyvä näin, vaikka itse en paluupäätöstä olisi pystynytkään tekemään, toteaa Jenni.

Päätöksen Jennin kotiinpaluusta teki Suomen Lähetysseura. Tilanne Pakistanissa on niin epävakaa, että Lähetysseura ei tällä hetkellä lähetä maahan lähetystyöntekijöitä.

Jenni työskenteli Pakistanissa, Tankin kristillisessä sairaalassa, 10 vuoden ajan. Nelikymppisen naisen elämästä se on melkoinen aika. Nyt Jenni on virkavapaalla Lähetysseuran palveluksesta.

– Koskaan ei voi sanoa ei koskaan, mutta tällä hetkellä uusi lähtö tuntuu epätodennäköiseltä, kertoo Jenni.

Miten eroaa hoitotyö Tankin sairaalassa ja Suomen sairaaloissa?

– Tankissa kaikesta on pulaa. Täällä kun avaa hoitotarvikekaapin oven, löytyy melkoinen repertuaari. Myös Suomessa työ on kiireistä, mutta työvuoron päätyttyä voi lähteä kotiin. Tankin sairaalassa työskentely on enemmän elämäntapa.

– Elämä on rajoitettua, asumme sairaala-alueella, työviikko on 6-päi-

väinen ja olemme aina saatavilla.

Tankin seudulla asuu paljon hyvin köyhiä ihmisiä. Kaikilla ei ole edes riittävästi rahaa ruokaan. Maa-seudulla perheet ovat suuria ja asenteet perinteisiä.

– Naiset ovat alistetussa asemassa: ensin määrää isä ja sitten aviomies. Avainasemassa kaikessa kehityksessä on koulutus. Jos työtökin pääsevät kouluun perhekoot pienevät ja tulotaso paranee.

Pakistanista Jenni ikävöi levollisuutta, siellä ei kiirehdi eteenpäin, elämä on tässä ja nyt. Toiselle ihmiselle annetaan aikaa. Maan levottomuuskin on suhteellista.

– Pommi-isku tapahtuu, mutta ei työssä pelätä tarvinnut, sanoo Jenni.

Toisaalta liikkuminen oli hyvin rajoitettua.

Jenni on hyvillään, että työ Tankin sairaalassa jatkuu. Vaikka Suomen Lähetysseura veti lähettinsä maasta pois, kaikki kansainväliset lähetysjärjestöt eivät niin tehneet.

– Pidän yhteyttä ystäviin Pakistanissa ja saan kuulla kuulumisia.

Pakistan tulee aina olemaan lähellä Jennin sydäntä ja ehkäpä hän joskus sinne vielä työhön palaa. Siihen saakka Tankin sairaalan työntekijät ja potilaat kulkevat mukana rukouksissa.

– Laita vielä loppuun kaikille kiitokset mukana kulkemisesta ja esirukouksista, pyytää Jenni.

Kiitokset sinulle, Jenni, ja siunata tulevaan!

Matkalla Karjalan kunnilla

Ikimuistoinen seurakuntaretki Petroskoihin ja Pietariin 9.–13.7.2015

Matkamietteinä tahtoisin sanoa: Kesän suuri hetki on ollut tämä seurakuntaretki.

Kaikki on mennyt hyvin, kun Auli meitä johti. Kuskit Ossi ja Pena vuorollansa painoivat kaasua minkä tohti.

Matka taittui.

Ja niin saavuttiin Sortavalaan illalliselle sopivasti.

Väsyneenä käytiin levolle ja nukuttiin aamuun asti.

Toisena päivänä matkattiin halki kesäisen Karjalan Petroskoihin. Ikuistettiin kaunis Kirjavalhti huviloineen ja Murheen risti.

Retkikahvit makoisat nautittiin taivasalla kiltisti.

Petroskoin kaupunki tuli katsottua kera oppaan. Niin – – matkamiehen mielestä tietonsa joutaisivat romukoppaan.

Lauantaiamuna Ääninen otti meidät vastaan keinutellen aalloillaan kuin äiti kehossa lastaan. Tulomatalla tahti olikin toinen, keinutus aikamoinen.

Kizhin saari, tuo Unescon perinnekohte harmaine kirkkoineen oli nähtävyyks. Siinä ihmisen käyttäytymässä on ihmeellinen hohde. Ei sitä ylistää osaa, ei sanat riitä. Sitä kaikkea katsoo vain ja sydän sanoo: Näkemästäs kiitä.

Niin teenkin. Saan silmään kyy-

neleenkin.

Ja kaiken lisäksi vielä yllätys meitä kohtaa, kun Auli vanhat ja vaivoilla varustetut hevosekärryyn johtaa. Saimme nähdä kauniin saaren, sillä ”Polle” teki laajan kaaren.

Tästä kaikesta ei erikoiskiitokseen riitä.

Sunnuntaina sanottiin hyvästit Petroskoille. Taas jatkettiin matkaa. Suvivirsi autossa raikaa.

Tänään sanat voisivat olla uudelleenlaiset: ”Mun kirkkoni Karjalan kunnat on ja lintuset luojaansa kiittää. Saan matkalaisena pienenä siihen oman ääneni liittää.”

Saaman teksti on lyhyt ja vakaa: ”Tie kotiin vie.”

Sen Auli-pastori takaa, kun aamun sanaa jakaa.

Luostari on hiljentymisen paikka, kulkekoon kansaa paljonkin vaikka. Ja kun kirkon kellot soittaa, se maalliset murheet voittaa.

Pietariin tultiin illansuussa ja siihen tutustuttiin kiertoajelulla.

Kaupunki on suuri ja kaunis, lie ajatus sulla. Niin on ainakin mulla. Viides ja viimeinen matkapäivä.

Tänään matkan kotiin jatkaa annan.

Ilonaiheita monia matkamuistona kannan.

Joka-aamuinen virsi ja Aulin sanomat sanat.

TAINA NIEMI

Ikä ei paina matkajaa. Sylviltä syntyvät myös matkakronikat.

Muistan ”ratinkääntäjät”, mutkaisen tieni taitavat turvallisuuden takaajat. Maailman parhaat ”juomalaskijat” (kahvi).

Kiitos kaikille teille. Teitte hyvän matkan meille.

Hyvään matkaan kuuluu matkatoveruus.

Ilonaihe on myös jokainen ystävä uus.

Kiitos matkatoveruudesta!

Muistellaan ja unelmoidaan matkasta uudesta!

Sylvi Hyvönen

